

Babiš; utvořil vládu s ODS a dokončil konzervativní revoluci. Tohle bojům, šokům a pídlu

Popis

Nazývá to bezohledností a brutalitou. Politik, který po odchodu ze Strakovy akademie působil jako eurokomisař, se tak vrací ke své známé vřtá „zdroje jsou“ i slavnému vřtá zstvání v předvolební debatě s Václavem Klausem v roce 2002. „Připravoval jsem se na ni půl roku dopředu,“ vzpomíná.

I kdyby se scházíme na půdě sociálně demokracie, nevím, jestli vás stáje více vnímat jako aktivního členem této strany, nebo už spíše důchodce, který si sem do centrály přes od času zajde. Přijímá se vás cizí?

Snažím se být stáje aktivním členem už proto, že působil v předsednictvu a jsem tak ve vedení Masarykovy demokratické akademie. Snažím se pomáhat ze všech svých sil. Ale jinak už jsem důchodce.

A jak se vám jako seniorovi na odpověď říká?

Stáru. Naštěstí je docela dráhou pohromadě a má už sportovat.

Stáje báháte?

Já bych řekl, že se snažím spíše spáchat než báhát. Chodím s hůlkami a občas si zabáhnou nějak veteránských zázvod. Jsou to vřtájinou báhny do vrchu, půt a osm kilometrů, vřtájime patnáct. Snažím se báhát obden brzy ráno, když je ještě tma.

Báháte za každého poas?

Támám za každého. Máim takové směrné pravidlo, že nevybáím, když meteorologické stav hlásá vřtájinou než patnáct metrů za vřtájinu. Jednou se mi totiž stalo, že za vřtájinu spadl velký strom jen asi patnáct metrů ode mě. Připlnám jsem slyšel, jak rychle padá dolů.

Můžete je těmto dělníkům na další konfrontaci?

Jen tak pro sebe fotografuji ptáky a zvířata. Vždycky jsem se zajímal o pánů a toto mě zaujalo už v dětství. Dá se říct, že z té strany byl vždycky nějaký myslivec a znalec pánů, bydlel na území a často mě tahal do lesa. On byl opravdu myslivec, ne lovec. Když jsem se toho od něho naučil.

Zdání bych velké firmy

Pojďme k politice. Zatím naposledy si váš veřejnost v rámci na odborářské demonstraci na konci listopadu. Proti němu jste hlavně protestoval?

Mě osobně pánůdevším rozdíly, 4. dne v listopadu konsoliduje veřejné rozpočty na úkor těch nejslabších ve školství. Je práce do očí bijící, jestli 4. v listopadu chtějí takto postupovat v rámci kuchařkám a dalšímu nepedagogickému personálu, která má naprosto úžasnou mzdu. Já v tom vidím bezohlednost a brutalitu. Proto mě potěšilo, 4. odbory projeví s takovými lidmi solidaritu, a rád jsem je podpořil.

Vladimírův úvod na nedělní odborářské demonstraci v Praze ve své typické zmiňovce, na kterou je hrdý. | Foto: ATK

Politici i nějst mědi odboráře kritizovali za to, 4. nechali na půdu promluvit Daniela Sterzika, který je pod přezdívkou Vidlák vnáman jako někdo, kdo úžasně a nahrává ruské propagandě. Také vám vadí?

Já už v době jeho proslovu na místě nebyl, ale považuji za chybu, 4. odboráře přepustili vystoupení někoho takového. Ale tato věc nemůžu znehodnotit samotnou podstatu odborářského protestu.

Předpokládám, 4. byste se přidali k těm kritikům, kteří tvrdí, 4. v listopadu nedokážou vnímat, proč je nějst společnosti tak nespokojený.

Je to tak. Jsem přesvědčen, 4. chudoba není mnohdy individuální vina, 4. bránu má systémová příčina. Považuji za jednu z proher sociálně demokracie a obecně levice, 4. jsme s touto myšlenkou ve veřejné debatě prohráli. Jestli 4. neodstraní příčiny tohoto stavu, tak se nemůžete divit, 4. mnoho lidí takových

systém zahrne. Vždy nemá dobrou představu, co se ve skutečnosti ve společnosti děje. Navíc vůbec neukazuje, že klientelou vlády Petra Fialy je velkokapitál. To je jasné.

Jinými slovy, vy jste přesvědčeni, že by vláda měla mnohem více dani bohatých, tedy velkých firmy?

Samozřejmě. Vždycky z naší země odchází odhadem 400 až 800 miliard korun, které by bylo možné danit. Pamatuji si, jak jsme za vlády Bohuslava Sobotky dělali na základě vlády studii a zjistili jsme, že z Česka utáhnou až dvaapůlkrát více peněz než z jiných zemí. Mnohým firmám by neškodilo, kdybychom je sežili například o 30 procent.

Firmy by se ale mohly snažit vyvíjet zdanění ržnými způsoby obchzet.

Jasně, že by se o to snažily, nikdy nic není dokonalé, ale i tak by naše země zůstala podstatně více peněz. Poděvejte se například na Rakousko. Kdybychom měli daně jako oni, máme naše země tak o 600 miliard vyvíjet.

Vzpomínám si na vaši větu „zdroje jsou“, která vás hodně proslavila. Kritici vám vyřekli, že jako sociálně demokrat byste jenom utržili peníze.

Jenže tato moje slova ve skutečnosti zazněla v souvislostech, o kterých už nikdy nemluvil. Tehdy jsme jako vláda byli v Pardubickém kraji a jeden z novinářů se mě zeptal na to, jak se budou financovat nějaké konkrétné stavby v regionu. A já mu odpovídal, že zdroje jsou, protože se s těmito stavbami počítá v rozpočtu. Někdy bystrý politik potom z toho udělal jen ten rok, kterým se mě snažil pokazit.

Ale faktem je, že vy odmítáte tvrzení vlády o tom, jak vám chybí peníze, a jde o důchody, úkolství nebo třeba platy státních zaměstnanců.

Ano, v principu slova o zdrojích platě. Náš stát je dostatečně v konkurenci a moderní, aby dokázal poskytnout všeobecně dostupné zdravotnictví, školství a sociální dávky.

Mnozí ale argumentují, že českou penězi chybí, země zpozdila, lidé si musí najít nadpřesahy a zůstávají spoléhají na sociální pomoc.

Nemám pocit, že je Česko příliš sociální. Ani si nemyslím, že by lidé u nás zpozdili, protože to bych mezi nimi nesměl být, abych například neviděl, kolik musí odkroutit pracovní doby.

Ale proč si myslíte, že se českou nedá ušetřit a v budoucím letu zemi poškodí modernizovat tak, aby byla jakousi „špičkovou“ Evropou?

Ale my přece nejsme špičkově ubohě stát, podívejte se, jak máme vyspělé instituce, jak mají lidé od fyziky a chemie přes farmakologii a mnohé další úspěchy, jak máme dobré zdravotnictví a další věci, třeba transplantace programy. My nejsme špičkově špatně, špičkově zaostali, upadající země.

Související

Dan za palivo na silnicích ramena, ať už jakýmkoli. Věc by podle nás mohli platit i majitelé SUV

Vraťme se do roku 2002, kdy jste s ČSSD porazil ODS v ústřední s Valdemarem Klausem. Volbami předcházela dnes již slavná televizní debata, ve které jste se s ním utkal. Dodnes si pamatuju, jak byli všichni velmi překvapeni, že jste podle mnoha komentářů udivitě vyhrál vy.

Mělo se vědět, že jsem se na tuto debatu připravoval půl roku dopředu.

Půl roku?

No jasně. V sociálně demokratické době tato debata těsně před volbami měla rozhodnout a já se na ni musím co nejlépe připravit. Vyšlo mi to, protože Valdemar Klaus udělal to, co nikdy udělat nesmíte: nikdy nemáte nikoho

podceňovat a pohrdat jám.

Jenže po dvou letech jste po tlaku ve vlastní straně skončil jako premiér i Ářf ĀSSD. Opět si Ářivě vybavuju, jak pĀřichzĀte s vaĀřm nĀřstupcem Stanislavem Grosse na tiskovku po jednĀřnĀ ĀřstĀřednĀho vĀřkonnĀřho vĀřboru ĀřSSD a oznamujete rezignaci. Litujete pĀři zpĀřtnĀřm pohledu nĀřĀřeh z doby svĀřho vlĀřdnutĀř?

MrzĀ mĀř, Āře jsem po vĀřřzstvĀ ve volbĀřch nevyĀřeĀřil otĀřzku prezidenta. KdyĀř vyhraje volby, jako se to podařřilo mnĀř, mĀřte urĀřitou krĀřtkou dobu aĀř mystickou sĀřlu. Jsou to tak tĀř mĀřřĀce, kdy jste schopni prosadit prakticky cokoli. Kdybych tehdy navrhl, Āře jako ĀřSSD budeme prosazovat na prezidenta Otakara Motejla, tak bych uspĀřil a prezidentem by se v roce 2003 nestal pĀřvĀř VĀřclav Klaus.

ProĀř jste ho nenavrhl?

Podlehl jsem chybnĀř politickĀř kalkulaci. VĀřdĀř jsem, Āře budu muset vynaloĀřit spoustu ĀřsilĀř k sestavenĀř proevropskĀř vlĀřdy se stranami, s nimiĀř to nebude tak jednoduchĀř, a tĀřma prezidenta jsem odloĀřil. BohuĀřel jsem udĀřlal chybu, kvĀřli kterĀř nĀřsledovala jedna krize za druhou.

„BabiĀř udĀřlĀř koalici s ODS“

PĀřed deseti lety vtrhl do ĀřeskĀř politiky Andrej BabiĀř. Kdy jste cĀřtil, Āře zaĀřne dominovat? Bylo to uĀř ve chvĀřli, kdy jste zaĀřal v roce 2014 vĀřřt tĀřřm poradcĀř tehdeĀřĀřho premiĀřra Bohuslava Sobotky?

Nechci bĀřřt jako poruĀřĀř Dub ve Āř vejkovi, kterĀř řĀřd pĀřemoudĀřle Āřřkal, Āře o tom uĀř pĀřed Āřřsem mluvil s okresnĀř hejtmanem. PĀředvĀřdal jsem ale, jakĀř Andrej BabiĀř bude, pĀřestĀře jsem ho ze zaĀřřtku podceňoval. Jakmile ale zĀřskal s ANO ve volbĀřch v roce 2013 pĀřřes 18 procent hlasĀř, bylo mi jasnĀř, Āře s nĀř budou velkĀř problĀřmy.

SouvisejĀřĀř

PremiĀř nĀřs dehonestoval, vnĀřmĀřme ale obrat k lepĀřřmu,

hodnotě Učitelské platforma

Proč jste se hlavně obával?

Bylo zřejmé, že je to bezohledně tvrdě obchodník, který se pohyboval v oligarchické struktuře, kde není žádná demokracie. Bylo jasné, že své metody bude používat i v politice.

Á lo ho podle vás nějak zastavit? Premiér Sobotka se o to pokusil v roce 2017, kdy ho donutil odejít z vlády.

To už mluvíme s někým po funuse. Kdy nad tím člověk zpětně přemýšlí, asi nejsprávnější by bylo, kdyby tehdy Bohuslav Sobotka položil celou vládu. Protože Andrej Babiš sice odešel z kabinetu, ale díky tomu měl potom čas nabírat na kolik může voliče, takže jasně vyhrál volby.

Troufl byste si odhadovat, co bude s Andrejem Babišem a vaší sociálně demokratií v roce 2025 po dalších volbách?

Řeknu, že Andrej Babiš bude mít dobrý výsledek a utvoří koalici s ODS. Společně dokončí pravcovou a konzervativní revoluci v naší zemi. Docela se toho bojím.

Související

Vždy nerozumě ani vlastním voličům, vyjádřeně k protestům byla špatná, říká sociolog

A co sociálně demokracie? Zatím to podle preferencí nevypadá na návrat do Poslanecké sněmovny.

Sociálně demokracie přechází hlubokou krizi. Nemám ale žádnou obavu o její dlouhodobou budoucnost. Naše agenda solidární a demokratické společnosti zůstává bez ohledu na to, jak je doba. Máme svou historickou misi a já nepochybuji, že když zabereme, tak to dokážeme.

Co vy sáím? Troufl byste si jeátá na vedení vlády nebo táeba sociální demokracie?

Áas se nachyluje, nemá¾u pãedstãrat, áe jsem nãjakã½ mladãk. Budu letos kandidovat do Evropskãho parlamentu, ale na nãjakãm nevolitelnãm mãstã.

V áadã zemã jsou ve vrcholnã½ch funkcãch sedmdesãtiletã politici, podãvejme se táeba do USA.

No, to máã prãívã zarãã. Áekl bych, áe to je znãmka urãitã politickã krize, jestliáe se nedokã¾ou obnovovat politickã elity.

Takáe áãdnã velkã plãiny nemãíte?

Álovãk postupnã zjiã¾uje, áe prochãzã rã znãmi fãzemi áivota, a jã uã¾ jsem ve fãzi, kdy lidã kolem vãs, kterã mãíte rãd, odchãzejã nebo se potãkajã s nemocemi. Sice poããd jeátã vybãhnu nãjakã½ ten kopec, táeba áernou horu, ale na druhou stranu vãm, áe uã¾ tãch sil tolik nemãím. Áivot je takovã½ a jã si nestã¾uji.

Rozhovor byl zveãejnãn na serveru Aktualne.cz 11. 12. 2023

Datum vytvoãenã

11.12.2023